

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/62/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715214686
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7715214686.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobcov 1. I. X., nar. XX.X.XXXX, bytom V. XX, V., 2. Š. X., nar. X.X.XXXX, bytom V. XXX, obaja zastúpení advokátom JUDr. Ladislav Riedl, so sídlom Slovenská 46, Prešov, 3. N. X., nar. XX.X.XXXX, bytom V. XX, proti žalovanému Slovenská sporiteľňa a.s., Tomášikova 48, Bratislava, IČO : 00 151 653, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o., Garbiarska 5, Košice, IČO: 36 863 017, v konaní o zdržaní sa výkonu záložného práva nehnuteľností dobrovoľnou dražbou, o odvolaní žalobcov v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 6. septembra 2019 č.k. 16C/360/2015-304 v spojení s opravným uznesením zo dňa 21. februára 2020 č.k. 16C/360/2015-357

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením, okrem výroku o zamietnutí žaloby a výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobkyňou v 3. rade a žalovaným.

Žalovanému p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom v 1. a 2. rade v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa v konaní domáhali určenia, že žalovaný Slovenská sporiteľňa, a.s. ako záložný veriteľ a spoločnosť Platíť sa oplátiť, s.r.o. ako vykonávateľ dobrovoľnej dražby (pôvodne žalovaný v 2. rade) sú povinní zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne v 3. rade zapísaných na LV č. XXX kat. úz. V., okres C. ako parc. č. 1083 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 670 m², parc. č. 1084 - orná pôda o výmere 5807 m², rodinný dom súp. č. XX na parc. č. 1083 a nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1. a 2. rade, zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. V., okres C. ako parcela č. 876/1 - zastavané plochy o výmere 1154 m², parc. č. 876/2 - zastavané plochy o výmere 223 m², parc. č. 876/3 - zastavané plochy o výmere 59 m², parc. č. 876/4 - zastavané plochy o výmere 100 m² a rodinný dom súp. č. 191 na parc. č. 876/2.

2. Žalobcovia v 1. a 2. rade sú dlžníkmi zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0483940987, uzavretej dňa 25.11.2009 so žalovaným, predmetom ktorej zmluvy bolo poskytnutie úveru na bývanie vo výške 69.580 €. Splnenie záväzku z úverovej zmluvy bolo zabezpečené zriadením záložného práva na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcov v 1. a 2. rade, ako aj na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobkyne v 3. rade, a to záložnými zmluvami z 25.11.2009. V dôsledku porušenia povinností žalobcov ako dlžníkov z úverovej zmluvy, žalovaný vyhlásil predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru vo výške 71.248,28 € k 6.5.2015, uspokojenia ktorej sa domáhal výkonom záložného práva k vyššie zmieneným nehnuteľnostiam postupom podľa zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách (ďalej zák. č. 527/02 Z.z.). Začatie výkonu záložného práva oznámil žalobcom listom zo dňa 3.7.2015.

3. Žalobcovia odôvodňovali svoj návrh existenciou neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o splátkovom úvere, pre ktoré dlžná suma mohla zahrňovať aj nároky, na ktoré žalovaný nemal právo. Tvrdili tiež, že výkon dražby podľa zák. č. 527/02 Z.z. sa deje bez akejkoľvek intervencie súdnej moci a v neprimeranom rozsahu zasahuje do ich práva na obydlie a tým aj do rodinného a súkromného života, čo je v rozpore s ústavnými princípmi chrániacimi tieto hodnoty. Žalobcovia poukazovali na to, že hodnota zálohu podľa znaleckých posudkov mala predstavovať až 130.000 €, pričom pohľadávka žalovaného bola vyčíslená vo výške 71.248,28 €, čo považovali za nepomer medzi hodnotou nehnuteľnosti a zabezpečenou pohľadávkou. Súčasne namietali platnosť záložnej zmluvy tvrdiac, že táto nebola individuálne dojednaná a výkon záložného práva sa prieči dobrým pravom pre svoju neprimeranosť a zásah do práva na obydlie. Zdôraznili tiež svoj záujem o mimosúdne riešenie sporu tak, aby mohli dlh z úverovej zmluvy naďalej uhrádzať v splátkach.

4. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 23.5.2018 č.k. 16C/360/2015-239 (v poradí I. rozsudok) vyhovel žalobe vo vzťahu k žalovanému Slovenskej sporiteľni, a.s. a zaviazal ho k náhrade trov konania žalobcom, a zamietol žalobu voči pôvodne žalovanému v 2. rade Platiť sa oplatí pre absenciu jeho pasívnej a vecnej legitímácie a priznal mu náhradu trov konania voči žalobcom. Vyhovujúci výrok odôvodnil ochranou práv spotrebiteľa, keď neexistuje súdne rozhodnutie, ktoré by podrobilo kontrole zmluvu o výkone splátkového úveru a realizácia záložného práva predstavuje neprimeraný zásah do práv žalobcov na obydlie, ktorého by boli zbavení iba na základe vyhlásenia veriteľa o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky.

5. Výrok rozsudku o zamietnutí žaloby a náhrade trov konania vo vzťahu k spoločnosti Platiť sa oplatí s.r.o. nadobudol právoplatnosť. Vyhovujúci výrok rozsudku a súvisiaci výrok o náhrade trov konania napadol odvolaním žalovaný Slovenská sporiteľňa, a.s.. Uznesením zo dňa 7.11.2018 sp.zn. 2Co/294/2018 Krajský súd v Košiciach v napadnutom rozsahu zrušil rozsudok súdu prvej inštancie. Vzhľadom na spôsob uplatnenia nároku, ktorý sa týkal existencie oprávnenia Slovenskej sporiteľne ako záložného veriteľa na vykonanie záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe, odvolací súd uložil súdu prvej inštancie zisťovať existenciu naliehavého právneho záujmu na žalobe s prihliadnutím na to, že žalobcovia nespochybňujú, že dlh z úverovej zmluvy nesplácajú, že sú v omeškani s úhradou splátok a priamo v žalobe navrhovali aj mimosúdnu dohodu tak, aby im po zosplatnení dlhu im bola opätovne poskytnutá možnosť splátok dlhu. Vychádzal tiež zo záveru, že žalobcovia nevzniesli žiadne konkrétne výhrady týkajúce sa neprijateľných zmluvných podmienok, či neplatnosti záložnej zmluvy, a dôvody neplatnosti neboli zistené ani odvolacím súdom. Odvolací súd poukázal aj na to, že uspokojenie pohľadávky veriteľa zo spotrebiteľskej zmluvy podľa zák. č. 527/02 Z.z. je zákonom dovolený a predvídaný spôsob uspokojenia dlhu ak to vyplýva z § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka (OZ), keď súladnosť zmluvnej úpravy s ústavnými princípmi vyplýva aj z Nálezu Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 23/14. Súčasne Súdny dvor Európskej únie vo veci C-34/13 Kunošiová c/a Smart Capital potvrdil, že vnútroštátna úprava vyplývajúca zo zákona č. 527/02 Z.z. je v súlade so zásadami práve Európskej únie na ochranu spotrebiteľa.

6. V opätovnom konaní súd prvej inštancie preskúmaným rozsudkom zo dňa 6.9.2019 č. k. 16C/360/2015-304 (v poradí II. rozsudok), v spojení s opravným uznesením zo dňa 21.2.2020 č.k. 16C/360/2015-357, ktorým opravil označenie sporových strán, žalobu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania proti žalobcom v plnom rozsahu.

7. Skutkovo ustálil, že záložné právo k nehnuteľnostiam bolo platne zriadené na účely zabezpečenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy uzavretej žalovaným a žalobcami v 1. a 2. rade dňa 25.11.2009. Podľa zmluvy o splátkovom úvere č. 0483940987 výška úveru predstavovala 69 580,- €, fixná úroková sadzba na obdobie jedného roka 5,89 % ročne, spracovateľský poplatok 531,07 €, za správu úveru 2,99 € mesačne. Úver mal byť uhradený v mesačných splátkach vo výške 71,29 € počnúc 20.12.2009 s končenou splatnosťou 20.10.2039 (mesačná splátka od 418,70 €). Pre nesplácanie splátok úveru žalovaný vyhlásil predčasnú splatnosť záväzku k 6.5.2015 v sume 71 248,28 € a dňa 3.7.2015 oznámil žalobcom začatie výkonu záložného práva podľa § 151l ods. 1 OZ predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe. Vzal do úvahy obranu žalovaného, že výkon záložného práva je len reakciou na dlhodobé omeškanie žalobcov, ktoré už do času podania žaloby predstavovalo viac ako 650 dní, že ani prípadná existencia neprijateľných podmienok či neplatnosti zmluvy, ktoré dôvody žalobcovia nijako nešpecifikovali nezakladá prípustnosť žaloby ukladajúcej časovo neobmedzenú povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a v prípade pochybností o konaní o dobrovoľných dražbách, záujmy žalobcov

sú chránené právom domáhať sa vyslovene neplatnosti dražby. V konaní súd aplikoval ustanovenia týkajúce sa výkonu záložného práva § 53 ods. 10, § 151a, § 151b ods. 1, § 151j a jeho premlčania § 100, § 101, § 112 OZ. K procesnej obrane žalobcov o premlčaní práva žalobcu na vykonanie záložného práva uviedol, že záložné právo sa premlčuje ako majetkové právo vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, ktorá neuplynula, pretože k výkonu záložného práva žalovaný ako veriteľ pristúpil 3.7.2015. Samotný predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe bol prerušený v nadväznosti na súdne rozhodnutie - nariadenie neodkladného opatrenia v prejednávanej veci uznesením súdu zo dňa 11.9.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28.1.2016, a ktorým bol uložený žalovanému zákaz výkonu záložného práva k sporným nehnuteľnostiam do právoplatného skončenia konania. V ďalšom výkone záložného práva žalovaný z dôvodu súdneho rozhodnutia nepokračoval, a podľa § 112 OZ, mu premlčacia lehota na vykonanie záložného práva spočívala. Súd prvej inštancie uviedol, že záložné právo sa nepremičí skôr ako pohľadávka, ktorú záložné právo zabezpečuje, pričom v danom prípade pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je premlčaná. Vychádzajúc zo znenia žaloby, ktorou sa podľa účelu žalobcovia domáhali rozhodnutia o existencii, či neexistencii práva žalovaného na vykonanie záložného práva, skúmal tiež procesnú prípustnosť žaloby podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (CSP) v spojení s § 80 písm. c) Občianskeho a súdneho poriadku (OSP) účinného v čase podania žaloby. Konštatoval, že určovacia žaloba má v zmysle ustálenej súdnej praxe a teórie predovšetkým preventívny charakter, má poskytnúť ochranu práv skôr ako dôjde k porušeniu práva, pričom právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti určovacej žaloby musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca môže navrhovaným súdnym rozhodnutím dosiahnuť odstránenie spornosti pri ochrane svojich práv. Poukázal na to, že právna neistota žalobcov ako dlžníkov z úverovej zmluvy, čo do oprávnenosti a rozsahu pohľadávky, na ktorú žalovanému ako záložnému veriteľovi vzniká nárok, nie je vyriešená uložením zákazu výkonu záložného práva veriteľovi. Zabezpečenie záväzku formou zriadenia záložného práva na nehnuteľnostiach slúži práve na pokrytie rizika, keď dlžník nie je z rôznych dôvodov spôsobilý uhradiť pohľadávku spôsobom dohodnutým v zmluve. Prítom žalobcovia nespochybňujú, že dlh nie je splatený, a že s úhradou splátok sa dostali do omeškania, a na Okresnom súde v Michalovciach sa na základe žaloby žalovaného zo dňa 3.5.2018 vedie konanie pod sp.zn. 24Csp/73/2018, predmetom ktorého je nárok žalovaného na peňažné plnenie proti žalobcom v 1. a 2. rade zo zmluvy o predmetnom splátkovom úvere. Právo veriteľa na uspokojenie pohľadávky zo zmluvy o úvere žalobcovia v zásade spochybnili len nespokojnosťou so sankciami vyvolanými porušením ich záväzkov, ktoré spočívajú v strate výhody splátok a v hrozbe straty nehnuteľností, ktorá im slúži na bývanie. Vychádzajúc z uvedeného súd konštatoval, že na strane žalobcov nie je splnená podmienka naliehavého právneho záujmu na požadovanom rozhodnutí súdu, preto žalobu zamietol a v súlade § 255 ods. 1 CSP priznal žalovanému ako procesne úspešnej sporovej strane nárok na náhradu trov konania proti neúspešným žalobcom.

8. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia v 1. a 2. rade uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h). Žiadali žalobe vyhovieť a priznať im náhradu vzniknutých trov.

9. Odvolatelia považovali za nesprávne, že súd posudzoval ich žalobu ako určovaciu, uvádzajúc, že dôvodom podania ich žaloby bola obava o správnosť a zákonnosť spôsobu výkonu záložného práva v konaní o dobrovoľnej dražbe, ktoré prebieha bez ingerencie štátu. V tejto súvislosti za zásadné považovali navýšenie dlhu z úverovej zmluvy, poukazujúc na to, že zatiaľ čo vo vyhlásení o mimoriadnej splatnosti úveru v máji 2015 boli vyzvaní na zaplatenie sumy 71 248,28 €, v konaní na Okresnom súde Michalovce sp.zn. 24Csp/73/2018 si žalovaný uplatnil nárok na zaplatenie istiny 70 002,76 € úrokov z úveru 19 346,13 €, úrokov z omeškania 10 775,99 € a súčasne úroky z omeškania z dlžnej istiny, čo ku dňu podania odvolania (27.11.2019 poznámka odvolacieho súdu) predstavovalo pohľadávku už vo výške 107 318,27 € teda nárast dlhu o 50,63 % z čoho vyvodili, že ide o neprijateľný postup veriteľa.

10. Odvolatelia ďalej tvrdili, že v konaní sp.zn. 24Csp/73/2018 bolo rozhodnuté o tom, že pohľadávka žalovaného zo zmluvy o splátkovom úvere, ktorá má byť predmetom uspokojenia predajom nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov, je premlčaná, a rovnako tvrdili aj premlčanie samotného záložného práva. Premlčanie práva žalovaného na vykonanie záložného práva odôvodňovali tým, že k prerušeniu plynutia premlčacej lehoty podľa § 112 OZ dôjde len v prípade, ak je právo v trojročnej

premlčacej lehote uplatnené na súde alebo iného príslušného orgánu, za ktorý orgán však nemožno považovať dražobníka majúceho postavenie súkromného podnikateľského subjektu. Zdôraznili, že § 151j ods. 2 OZ, podľa ktorého sa záložný veriteľ môže domáhať uspokojenia z predmetu zálohu aj vtedy, ak je zabezpečená pohľadávka premlčaná má význam len vtedy, ak sa zabezpečená pohľadávka premlčuje v kratšej lehote ako záložné právo k nej zriadené, čo však neplatí v prejednávanej veci. Tak pohľadávka zo zmluvy o úvere ako aj záložné právo zabezpečujúce jej splnenie sa premlčujú v rovnakej všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Výkon záložného práva je neoddeliteľne naviazaný na existenciu peňažnej pohľadávky a vznesenie námietky premlčania znamená nevyhnutnosť tohto nároku. Teda aj za situácie, ak dôjde len k premlčaniu samotného nároku na plnenie nie je záložný veriteľ oprávnený na ďalšie uplatňovanie svojich práv výkonom záložného práva. Z rozhodnutia SDEÚ vo veci C-43/13 Kunošiová c/ Smart Capital, Nálezu Ústavného súdu SR PL.ÚS/23/14 odvolatelia vyvodili, že zásah do nedotknuteľnosti obydľia je potrebné posudzovať s ohľadom na to, či je tento zásah nevyhnutný a primeraný sledovanému cieľu, keď primárnym cieľom veriteľa má byť získať finančné prostriedky späť, avšak nie vo výške, pri ktorej by sa bezdôvodne obohacoval, a nie za každú cenu speňažením nehnuteľnosti rodiny.

11. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu hodnotil ako správny postup súdu prvej inštancie, ak skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanej žalobe, čo mu vyplývalo zo záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, a bolo v súlade s obsahom žaloby spracovanej právnym zástupcom žalobcov, predmetom ktorého bolo „určenie, že žalovaný je povinný zdržať sa výkonu záložného práva“. Bolo povinnosťou žalobcov preukázať, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý rieši spornosť vzťahu medzi žalobcami a žalovaným, pričom žalobcovia netvrdili, ani nepreukázali také skutočnosti, ktoré by mohli slúžiť na preukázanie podmienky právneho záujmu. Zdôraznil, že nemôže obstať ani domnienka, že žalobcom nesvedčí iný prostriedok právnej ochrany, keď zák. č. 527/02 Z.z. upravuje účinné procesné garancie pre zvrátenie dražobného procesu umožňujúceho domáhať sa určenia neplatnosti dražby, ktorého výsledkom je ex lege obnovenie vlastníckeho práva predchádzajúceho vlastníka, súčasne zakladá absolútnu objektívnu zodpovednosť záložného veriteľa za prípadnú nesprávnosť jeho vyhlásenia o výške zabezpečenej pohľadávky. V ďalšom žalovaný poukázal na to, že otázka vecnej opodstatnenosti a akceptovateľnosti žalobného návrhu na zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou je už predmetom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, keď bolo opakovane judikované v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/147/2017, 2Cdo/36/2019, 5Cdo/113/2017, že uloženie vecne a časovo neobmedzenej povinnosti veriteľa zdržať sa vykonania výslovne zákonom priznaného spôsobu uspokojenia pohľadávky nie je prípustné. Pokiaľ sa aj žalobcovia bránili premlčaním záložného práva, k uvedenej obrane nepredniesli žiadne tvrdenia, ani nepodporili tento svoj názor žiadnymi dôkazmi. Ich stanovisko, že záložné právo zaniklo s údajným premlčaním pohľadávky z úveru je v rozpore so zákonnou úpravou, keď v zmysle § 151j ods. 2 OZ, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ domáhať uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď je zabezpečená pohľadávka premlčaná. Vychádza sa zreteľne z názoru, že premlčanie záložného práva nemôže byť totožné s premlčaním pohľadávky, naopak môže nastať aj neskôr, preto v zmysle § 100 ods. 2 OZ sa záložné práva nepremlčujú skôr než zabezpečená pohľadávka. Podporne poukázal aj na to, že § 54a OZ podľa ktorého premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať ani ho platne zabezpečiť, vo vete za bodkočiarkou súčasne upravuje, že toto ustanovenie sa nevzťahuje na § 151j ods. 2 OZ. Aj keď premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle platnej právnej úpravy nemožno zabezpečiť, to však nemá vplyv na výkon záložného práva v prípade, ak plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy bolo zabezpečené pred uplynutím premlčacej lehoty. Žalovaný ďalej zdôraznil, že pristúpil riadne k uspokojeniu svojho nároku po zosplatnení dlhu cestou výkonu záložného práva na dobrovoľnej dražbe, no od doručenia neodkladného opatrenia 13.10.2015 nemohol pokračovať vo výkone záložného práva v dôsledku zásahu súdu. Považoval preto za vylúčené, aby vo vzťahu k záložnému právu uplynula akákoľvek premlčacia lehota. Navrhoval rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť a priznať mu náhradu odvolacích trov.

12. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcov v 1. a 2. rade ako podané včas a oprávnenými osobami, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu uplatnených odvolacích dôvodov dospejúc k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

14. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 10.06.2021 v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na webovej stránke a úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 3 CSP.

15. Výrok o zamietnutí žaloby vo vzťahu medzi žalobkyňou v 3. rade a žalovaným nebol napadnutý odvolaním žalobkyne v 3. rade, z ktorých dôvodov nadobudol právoplatnosť a nebol predmetom odvolacieho prieskumu. Žalobkyňa v 3. rade je záložcom zo záložnej zmluvy uzavretej so žalovaným 20.11.2009, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX kat. úz. V. okres C., ktoré sú v jej výlučnom vlastníctve. Žalobkyni v 3. rade ako samostatnej, výlučnej vlastníčke nehnuteľností, ktoré sú predmetom zabezpečenia pohľadávky žalobcov v 1. a 2. rade na základe záložnej zmluvy, patrí samostatné právo na uplatňovanie nároku v konaní pred súdom týkajúce sa ochrany jej vlastníctva. Vo vzťahu k predmetu sporu, z hmotného práva nevyplýva taká úprava práv a povinností sporových strán, na základe ktorej by žalobkyňa v 3. rade tvorila so žalobcami v 1. a 2. rade nútené alebo nerozlučné procesné spoločenstvo, preto jej postavenie v konaní nie je dotknuté odvolaním žalobcov v 1. a 2. rade.

16. Preskúmaním rozhodnutia a postupu súdu prechádzajúcemu vydaniu rozhodnutia, nebolo v rozsahu odvolaním napadnutom zistené naplnenie žiadneho z odvolacích dôvodov uplatnených žalobcami v 1. a 2. rade. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia procesných práv priznaných jej v súdnom konaní na účely ochrany jej práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, ktoré nespĺňa požiadavky vymedzené § 220 ods. 2,3 CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

17. Rozsudku súdu prvej inštancie nemožno vytknúť, aby nevychádzal zo skutočností, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli a ani inak nevyšli za konania najavo, alebo aby súd opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo žeby v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor. Tiež nebolo zistené, aby na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval nesprávne zákonné ustanovenie alebo použité zákonné ustanovenie nesprávne vyložil. Súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, náležite zistil skutkový stav a vykonané dôkazy hodnotil v súlade so zákonom a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam na ktorých založil aj svoje rozhodnutie, zo zisteného stavu vyvodil aj správny právny záver, a podal výklad právneho posúdenia skutkového stavu podľa relevantných hmotnoprávných zákonných ustanovení. Podľa názoru odvolacieho súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritériá riadneho odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP. V odôvodnení rozsudku súd reagoval na všetky podstatné argumenty sporových strán, ktoré žalobcovia v odvolaní len zopakovali, a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

18. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcov v 1. a 2. rade odvolací súd uvádza, že v kontexte rozhodnutí SDEÚ C-34/13, nálezu Ústavného súdu SR PL ÚS 23/2014, na ktoré odkazovali žalobcovia, neopomína ústavné zásady ochrany vlastníckych práv, či nedotknuteľnosti obydlia, ako aj princípy

ochrany práv spotrebiteľa. Práve uvedené rozhodnutia však podčiarkujú legitímnosť postupu záložného veriteľa, ktorý uspokojuje svoju pohľadávku zabezpečenú záložným právom, aj predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe podľa zákona č. 527/2002 Z.z., pretože sú súčasne zachované práva dlžníkov namietajúc platnosť priebehu dražby, ako aj právo domáhať sa žalobou vo veci samej posúdenia dôvodnosti pohľadávky z úverovej zmluvy. Právny poriadok chráni vlastnícke práva a práva na nedotknuteľnosť obydlija za súčasného rešpektovania princípu dodržiavania zmluvných záväzkov „pacta sunt servanda“, ktorý vyžaduje splnenie povinností vyplývajúcich z platných zmlúv. V tejto súvislosti skutočnosť, že pri uspokojení zmluvne dohodnutého záväzku predajom zálohu na dražbe môže dôjsť aj k zásahu do obydlija dlžníka, nemá v zmysle právnej úpravy ani súdnej praxe za následok zánik práva veriteľa na uspokojenie z predaja zálohu, ktorý je súčasne obydliím dlžníka. Princíp dodržiavania zmluvných záväzkov a zásada ochrany práva bývania sú v prípade zriadenia záložného práva na nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie vo vzájomnej rovnováhe, keď k zásahu do práva na bývanie výkonom záložného práva môže dôjsť len pri súčasnom porušení povinností zo zmluvy a splnení zákonných podmienok realizácie výkonu záložného práva. Samotná okolnosť, že predmetom zálohu je nehnuteľnosť - rodinné obydlie, nemôže slúžiť dlžníkom ako zámerka, aby si diktovali podmienky plnenia zmluvy, či sa vyhýbali splneniu platne vzniknutých záväzkov. Obavy žalobcov, či dôjde k vykonaniu dobrovoľnej dražby v súlade so zákonom, nemôžu byť riešené preventívne uložením „zákazu“ výkonu dražby, keďže by dochádzalo k neprípustnému zásahu do práv záložného veriteľa, garantovaných právnym poriadkom. Pri reálnom porušení ustanovení upravujúcich podmienky a priebeh dražby, sú práva žalobcov chránené ich priznaným právom vyvolať konanie o neplatnosť dražby.

19. Pokiaľ žalobcovia vyjadrili nespokojnosť s rozsahom záväzku, ktorého splnenie žalovaný požaduje, je nevyhnutné podotknúť, že žalobcovia nikdy nepristúpili k spochybňovaniu zmluvy o úvere, či rozsahu svojich povinností z nej vyplývajúcich, a urobili tak až v súvislosti s uplatnením záložného práva veriteľa, keď ani v priebehu odvolacieho konania neuplatnili žiadne relevantné námietky. Z konania vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves sp.zn. 24Csp/73/2018, na ktoré konanie žalobcovia poukazovali vyplýva, že toto bolo začaté na základe návrhu žalovaného, ktorým si uplatnil právo na zaplatenie istiny 67.002,76 € s príslušenstvom titulom porušenia záväzkov žalovaných zo zmluvy o splátkovom úvere. Práve v uvedenom spore boli žalobcovia oprávnení i povinní uplatniť všetky svoje námietky týkajúce sa nedostatkov zmluvy, či existencie neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré by mali vplyv na rozsah ich záväzku. Lustráciou súdnych spisov bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Michalovce zo dňa 18.9.2020 č.k. 24Csp/73/2018-296 boli žalobcovia zaviazaní na zaplatenie sumy 73.416,14 € s úrokmi z omeškania 5% ročne od 7.5.2015 do zaplatenia potom, čo súd nezistil existenciu žiadnych neprijateľných podmienok v zmluve a súčasne konštatoval, že v rozsahu priznaného nároku nedošlo ani k uplynutiu premlčacej doby na jeho uplatnenie v konaní pred súdom. Veriteľovi (žalovanému) priznaný nárok sa týkal zosplatneného dlhu, u ktorého trojročná premlčacia doba začala plynúť v súlade s § 100, § 565 a § 53 ods. 9 OZ až 21.5.2015, pričom žalobu podal vo veci sp.zn. 24Csp/73/2018 už dňa 3.5.2018, teda pred jej uplynutím. Neopodstatnená je tak výhrada žalobcov, aby sa výkon záložného práva týkal uspokojenia pohľadávky, ktorá je premlčaná.

20. Nesprávna je tiež úvaha žalobcov o premlčaní práva žalovaného na predaj zálohu na dražbe. Vychádzajúc z § 100 ods. 2 OZ sa záložné právo premlčuje. Záložné právo sa ale nepremilčuje skôr, ako zabezpečená pohľadávka. Záložné právo sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá v zmysle § 101 OZ začína plynúť odo dňa, keď sa mohlo vykonať po prvý raz, teda keď vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu. Záložné právo nie je premlčané, ak neuplynula premlčacia doba pri zabezpečenej pohľadávke; v takom prípade sa záložné právo premlčí až márnym uplynutím premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky. Záložné právo na uspokojenie pohľadávky z úverovej zmluvy mohol žalobca uplatniť až vo väzbe na samotné zosplatnenie dlhu (máj 2015), ku ktorému výkonu záložného práva pristúpil v súlade s § 151a, § 151j OZ podaním návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby. Podľa § 112 OZ, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia. Konanie o uspokojenie nároku žalobcu predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe bolo prerušené rozhodnutím súdu - neodkladným opatrením zo dňa 11.9.2015 č.k. 16C/360/2015-116 ukladajúcim povinnosť žalovanému zdržať sa jeho výkonu, ktoré rozhodnutie bolo doručené žalovanému 13.10.2015. Aj keď možno prisvedčiť tvrdeniam žalobcov, že uplatnenie práva u príslušného orgánu podľa § 112 OZ nespĺňa podanie návrhu na vykonanie dražby u dražobníka, ktorý nemá postavenie orgánu verejnej moci, či orgánu, ktorý disponuje zákonom zverenou

rozhodovacou právomocou pri výkone dražby, žalovaný podal žalobu o zaplatenie pohľadávky na súd dňa 3.5.2018, o ktorej sa vedie konanie pod sp.zn. 24Csp/73/2018, čím došlo k prerušeniu plynutia premlčacej lehoty, keďže uplatnil nárok voči žalobcom zo zosplatneného dlhu, ktorý má byť predmetom vykonania záložného práva na súde riadne a včas. Súdne rozhodnutie bude v takom prípade exekučným titulom na vykonanie záložného práva.

21. V kontexte uvedeného, správne súd prvej inštancie skúmal, či na rozhodnutí o časovo neobmedzenej povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva na dobrovoľnej dražbe, majú žalobcovia právny záujem. Na takomto rozhodnutí by mohol existovať právny záujem žalobcov len v prípade, ak by z okolností sporu vyplývalo, že žalovanému právo na vykonanie dražby nepatrí z dôvodu, že také právo nevzniklo, zaniklo alebo je premlčané. Predmetom sporu teda bola v skutočnosti otázka (ne)existencie záložného práva žalovaného na nehnuteľnostiach žalobcov. Tak v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. účinného v čase podania žaloby, ako aj v zmysle § 137 písm. c/ CSP žalobou je možné požadovať určenie (ne)existencie práva, ak je na tom naliehavý právny záujem. V konaní však neboli zistené žiadne dôvody svedčiace preto, že záložné právo nevzniklo, zaniklo alebo sa premlčalo. K otázke procesnej prípustnosti podania žaloby na zdržanie sa výkonu časovo neobmedzeného záložného práva odvolací súd upriamuje pozornosť na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR, v ktorej najvyšší súd riešil túto otázku, či možno uložiť strane sporu časovo neobmedzenú povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva predajom vo verejnej dražbe, priamym predajom alebo odkúpením do výhradného vlastníctva. Najvyšší súd dospel k záveru, že rozhodnutie je v zásade nevykonateľné, zasahuje do práv veriteľa bez toho, aby bolo rozhodnuté o platnosti záložnej zmluvy, a právna úprava dobrovoľných dražieb, či možnosť vymáhania plnení zo spotrebiteľských zmlúv takouto formou, nie v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ktorá vyplýva z práva únie, ak súčasne nie je prakticky znemožnená či nadmerne sťažená ochrana práv spotrebiteľa. Aj keď strata obydlia žalobcov predstavuje zásah do ich práv a privodila by pre nich nepriaznivú životnú situáciu, právo na obydlie spotrebiteľa nemožno chápať ako absolútne nedotknuteľné. Zabezpečenie úveru zriadením záložného práva je prirodzeným nástrojom poskytujúcim ochranu práv veriteľa vyplývajúcu z platobnej neschopnosti dlžníka. Pri finančných produktoch zo záväzkových vzťahov-úvery na bývanie, do ktorého vstúpili aj žalobcovia v 1. a 2. rade, je zabezpečenie úveru nehnuteľnosťou určenou na bývanie, vzhľadom na výšku úveru, prirodzeným nástrojom slúžiacim na zabezpečenie návratnosti poskytnutých finančných prostriedkov. V konaní neboli zistené žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné žalovanému ako veriteľovi uložiť rozsudkom časovo neobmedzenú povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva, keď takou skutočnosťou nie je ani nárast dlžnej sumy, ako na to poukazovali odvolatelia. Je nepochybné, že pokiaľ žalobcovia nepristúpili riadne a včas k úhrade svojho záväzku, tento sa prirodzene navýšil o príslušenstvo pohľadávky (úroky, úroky z omeškania). Výhrady odvolateľov týkajúce sa rozsahu ich záväzku boli riešené práve v konaní Okresného súdu Michalovce sp.zn. 24Csp/73/2018, v ktorom konaní im bola uložená povinnosť na plnenie prevyšujúca na istine 70.000 €. Za takýchto okolností nemožno uvažovať o zjavnom nepomere medzi hodnotou zálohu (žalobcami tvrdená hodnota 100.000 €) a zabezpečenou pohľadávkou, osobitne, ak odvolatelia nedisponujú žiadnym iným majetkom väčšej hodnoty, z ktorého by mohla byť pohľadávka veriteľa uspokojená. Výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby musí byť realizovaný v súlade s ustanoveniami zákona č. 527/2002 Z.z., v prípade porušenia ktorých ustanovení majú odvolatelia podľa § 22 citovaného zákona právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby. Len skutočnosť, že výkonom záložného práva predajom nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie dochádza k zásahu do práva na obydlie u záložcu, ktorý je v danom prípade tiež dlžníkom zo zmluvy, neznamena, že povinný sa môže vyhnúť splneniu svojich záväzkov z platne dohodnutej záložnej zmluvy. Takéto konanie už zo svojho princípu nemôže požívať súdnu ochranu. Pokiaľ súd prvej inštancie žalobu zamietol, jeho rozhodnutie je zo všetkých vyššie uvedených dôvodov vecne správne, preto bolo v súlade s § 387 ods. 1 CSP potvrdené. Potvrdzujúci výrok sa vzťahuje aj na rozhodnutie o trovách konania, pri ktorom súd prvej inštancie zákonom zodpovedajúcim spôsobom zohľadnil procesnú zodpovednosť žalobcov za výsledok sporu.

22. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zhode s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolateľom nevznikol nárok na náhradu trov konania, keďže v odvolacom konaní nemali úspech, preto sú povinní nahradiť tieto trovy procesne úspešnej protistrane (žalovanému) v plnom rozsahu.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).